

KRYTERIA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO

STOWARZYSZENIA PRODUCENTÓW ŻYWNOŚCI METODAMI

EKOLOGICZNYMI EKOLAND

Obowiązują od 15.02.2024 roku

Kryteria Rolnictwa Ekologicznego Stowarzyszenia EKOLAND wywodzą się z wytycznych Międzynarodowej Federacji Rolnictwa Ekologicznego (IFOAM), której Stowarzyszenie jest członkiem od 1990 r. Struktura Kryteriów Stowarzyszenia EKOLAND od początku odzwierciedla ramowe wytyczne IFOAM, opracowane dla organizacji członkowskich, by mogły je adaptować do warunków lokalnych.

Na początku lat 90. XX w. standardy rolnictwa ekologicznego IFOAM, jako oddolny dokument o międzynarodowym statusie, posłużyły jako materiał wyjściowy dla przyszłej regulacji prawnej w zjednoczonej Europie (rozporządzenie 2092/91). Unijna legislacja stanowi program minimum, którego przestrzeganie – uwiarygodnione certyfikatem rolnictwa ekologicznego – warunkuje możliwość wdrażania dodatkowych, wyższych standardów.

Niniejsze Kryteria Stowarzyszenia EKOLAND bazują na aktualnie obowiązującej regulacji unijnej dotyczącej produkcji ekologicznej (rozporządzenia: *Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2018/848* * oraz wydane do ww.. *rozporządzenia delegowane i wykonawcze* zachowując jednak strukturę i charakter standardów IFOAM.

Zgodność z wymogami rozporządzeń UE oraz z Kryteriami EKOLAND, zweryfikowana przez jednostkę certyfikującą i potwierdzona atestem EKOLAND, jest warunkiem stosowania oprócz logo rolnictwa ekologicznego Unii Europejskiej – znaku towarowego (logo) EKOLAND na etykietach produktów ekologicznych.

1. Ogólne zasady ochrony agroekosystemów przed degradacją

1.1.Ochrona krajobrazu i bioróżnorodności

1.1.1. Rolnictwo ekologiczne ma przyczyniać się do polepszenia jakości agroekosystemów. W tym celu producenci rolni powinni przeznaczyć część powierzchni gospodarstwa na rzecz ochrony różnorodności biologicznej. W uzasadnianych przypadkach cenne przyrodniczo fragmenty gospodarstwa (odpowiednie działki, zarówno użytkowane rolniczo, jak i nieużytki) należy użytkować w sposób służący zachowaniu różnorodności biologicznej ekosystemów rolnych. Do takich powierzchni zalicza się:

- a/ ekstensywnie użytkowane trwałe łąki i pastwiska, stare ekstensywnie użytkowane sady, żywopłoty, aleje drzew, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, stromizny, strefy buforowe
- b/ ekologicznie cenne odłogi
- c/ ekologicznie cenne obrzeża pól, nawrocia pól

d/ ciekі wodne, oczka wodne, stawy, bagna, łąki zalewowe, które nie są intensywnie wykorzystywane ani do produkcji rolnej, ani gospodarki rybackiej

e/ siedliska dzikiej flory

f/ korytarze ekologiczne zapewniające łączność pomiędzy siedliskami naturalnymi.

g/ rowy, zadarnione drogi dojazdowe na terenie gospodarstwa

h/ powierzchnie ruderalne, osuwiska, murki kamienne i sterty kamieni

1.1.2. Minimalny obszar wyżej wymienionych rodzajów siedlisk służących zachowaniu różnorodności biologicznej ustala się na 5% całkowitej powierzchni gospodarstwa.

1.1.3. Wypas zwierząt należy tak zaplanować, by nie zagrażał ptakom łąkowym i cennym gatunkom roślinności dzikiej (odpowiedni termin i obciążenie pastwiska).

1.1.4. Wypalanie traw, nieużytków oraz słomy pozostałej po omłocie zbóż jest zabronione.

1.2. Organizmy transgeniczne (GMO i NGT)

1.2.1. Organizmy transgeniczne i ich produkty nie mają zastosowania w ekologicznej produkcji rolnej. Zakazuje się zarówno świadomego, jak i przypadkowego wprowadzania na teren gospodarstwa ekologicznego organizmów transgenicznych i ich produktów, a w szczególności: zwierząt, nasion, pyłku, materiału rozmnożeniowego, nawozów, polepszaczy gleby, szczepionek, środków ochrony roślin.

1.2.2. W przetwórstwie żywności ekologicznej zabronione jest stosowanie transgenicznych składników, jak również dodatków i substancji wspomagających będących produktami inżynierii genetycznej (GMO i NGT).

1.2.3. Zanieczyszczenie produktów rolnictwa ekologicznego przez GMO oraz NGT, nawet ze źródeł nie kontrolowanych przez producenta rolnego, może spowodować utratę atestu Stowarzyszenia EKOLAND.

1.3. Ochrona gleby, wody i powietrza

1.3.1. Celem rolnictwa ekologicznego jest ochrona gleby przed degradacją, jak również zachowanie wysokiej jakości zasobów wodnych i oszczędne gospodarowanie wodą.

1.3.2. Rolnicy powinni minimalizować procesy degradacji wierzchniej warstwy gleby poprzez zmniejszenie liczby zabiegów uprawowych, właściwy dobór roślin jak również skrócenie okresu czasu, w którym gleba pozostaje bez okrywy roślinnej.

1.3.3. Należy podjąć odpowiednie działania na rzecz ochrony gleby przed erozją wodną i wietrzną oraz przeciwdziałać nadmiernemu ubiciu gleby.

1.3.4. Przetwórcy rolni powinni instalować systemy pozwalające na oszczędne gospodarowanie wodą, produkcję w obiegu zamkniętym, ochronę wody przed zanieczyszczeniem środkami chemicznymi lub patogenami zwierzęcymi i ludzkimi.

1.3.5. Gospodarstwo ekologiczne musi posiadać aktualny harmonogram nawożenia (lub plan nawożenia) stosowanych nawozów organicznych (stałych lub płynnych) i nawozów mineralnych oraz , warunki stosowania dozwolonych nawozów mineralnych, zagospodarowania odcieków z przetwórni.

1.3.6. Gospodarstwo ekologiczne powinno:

a/ Posiadać płytę gnojową oraz zbiorniki na gnojówkę, które muszą posiadać taką pojemność, by zabezpieczać wody przed skażeniem, tak w drodze spływu powierzchniowego, jak i przesiąkania.

b/ Minimalna pojemność płyty gnojowej wynosi 3 m² na 1 SD (wymóg ten nie dotyczy gospodarstw z oborami głębokimi).

c/ Posiadać odpowiednie, pod względem pojemności i szczelności, zbiorniki na nawozy płynne (gnojówkę, wodę gnojową, gnojowicę), o minimalnej pojemności 2 m³ na 1 SD (wymóg ten nie dotyczy gospodarstw z oborami głębokimi).

d/ Całkowita ilość nawozów zwierzęcych stosowanych w gospodarstwie nie może przekroczyć 170 kg azotu na hektar na rok. Odpowiada to obsadzie zwierząt równej 2 SD/ha.

e/ Nie stosować nawozów organicznych (w tym płynnych) poza okresem wegetacji.

f/ Dawki nawozów organicznych nie mogą przekraczać: w przypadku obornika 35 ton na 1 ha; w przypadku nawozów płynnych 30 metrów sześciennych na 1 ha w skali roku.

g/ Dozwolone nawozy mineralne można stosować dopiero po stwierdzeniu w glebie znaczących niedoborów danego składnika /składników, których uzupełnienie niemożliwe jest w drodze stosowania ani nawozów własnych, ani płodozmianu. Z punktu widzenia analizy chemicznej gleby, uzasadnieniem zastosowania nawozów mineralnych jest obniżenie wartości przyswajalnych form danego składnika do poziomu poniżej zawartości średniej.

h/ Warunkiem zastosowania dozwolonych nawozów mineralnych na określonych polach jest określenie zasobności gleby (przeprowadzenie analiz chemicznych). Zaleca się, by gospodarstwa przedstawiające się w roku przystąpienia do EKOLAND'u przeprowadziły badania odczynu i zasobności gleb (dotyczy to również nowo zakupionych/dzierżawionych pól). Badania takie należy powtarzać raz na 4 lata.

k/ Zbierać i wykorzystywać wodę deszczową.

1.3.7 Obliczając ilość azotu przy sporządzaniu planu nawożenia w gospodarstwie powinno brać się pod uwagę nie tylko ilość azotu zastosowanego w nawozie ale również ilość azotu z resztek poźniwnych, nawozów zielonych i próchnicy.

2. Ogólne zasady uprawy roślin i chowu zwierząt w rolnictwie ekologicznym

- 2.1. Gospodarstwo ekologiczne powinno wytworzyć stabilny agroekosystem, aktywnie stosując ekologiczne metody gospodarowania, współdziałając z naturalnymi cyklami biologicznymi. W tym celu wszelka działalność gospodarcza w zakresie uprawy roślin, chowu zwierząt i zachowania walorów środowiskowych i przyrodniczych powinna być tak zorganizowana, by poszczególne składowe agroekosystemu pozytywnie na siebie oddziaływały. Wymaga to posiadania szerokiej wiedzy i umiejętności ze strony producentów rolnych – pozwalają one na prowadzenie produkcji rolnej bez użycia środków syntezy chemicznej.
- 2.2. Przystawianie gospodarstwa z dotychczasowej metody produkcji na rolnictwo ekologiczne musi być zakończone w określonym czasie. Okres przestawiania musi trwać przynajmniej dwa lata przed wysiewem, a w przypadku upraw wieloletnich innych niż pastwiska, co najmniej przez trzy lata przed pierwszym zbiorem produktów. W określonych przypadkach okres ten można przedłużyć lub skrócić, uwzględniając wcześniejsze zagospodarowanie danego gruntu.
- 2.3. Atest stowarzyszenia oraz prawo do używania logo EKOLAND na swoich produktach mogą uzyskać wyłącznie te podmioty, które w całości przestawiły swoje gospodarstwa na rolnictwo ekologiczne. Powiększenie obszaru gospodarstwa o nowe pola nieprzestawione na rolnictwo ekologiczne (zakup/dzierżawa) wymaga niezwłocznego podjęcia ich konwersji na system ekologiczny (prowadzenie produkcji równoległej, tj. ekologicznej i konwencjonalnej w jednym gospodarstwie, wyklucza możliwość uzyskania atestu i stosowania logo EKOLAND na produktach wytworzonych w gospodarstwie).
- 2.4. Za początek okresu przestawiania (konwersji) uznaje się datę zgłoszenia gospodarstwa do uprawnionej jednostki kontrolnej. Dotyczy to także nowo dołączanych gruntów (zakup/dzierżawa).
- 2.5. Liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie i ilość wyprodukowanej paszy nie powinny prowadzić do nadmiernego wykorzystania ziemi.

3. Uprawa roślin

3.1. Różnorodność biologiczna w uprawie roślin

- 3.1.1. Ekologiczna uprawa roślin jest nierozdzielnie związana z glebą. Dbłość o glebę przejawia się m.in. poprzez mnogość uprawianych gatunków oraz recykling składników pokarmowych, jak również minimalizację strat składników z gleby.
- 3.1.2. Gatunki i odmiany roślin uprawiane w gospodarstwie ekologicznym muszą być odpowiednio dobrane do warunków glebowych i klimatycznych. Ponadto powinny się cechować szeroką odpornością na najważniejsze choroby i szkodniki. Materiał siewny i rozmnożeniowy musi pochodzić z produkcji ekologicznej.
- 3.1.3. W drodze wyjątku, o ile wykaże się niedostępność materiału siewnego i

rozmnożeniowego w jakości ekologicznej, dopuszcza się stosowanie niezaprawianego chemicznie materiału z produkcji konwencjonalnej.

3.1.4. Zabrania się uprawy odmian wyhodowanych metodami inżynierii genetycznej (GMO i NGT).

3.1.5. Uprawa roślin w technologii hydroponicznej jest zabroniona.

3.2. Żyzność gleby i gospodarka nawozowa

3.2.1. Celem gospodarki nawozowej w rolnictwie ekologicznym jest podnoszenie aktywności biologicznej gleby. Podstawą podtrzymywania/zwiększania żyzności i urodzajności gleby w gospodarstwach ekologicznych jest materia organiczna (resztki roślinne, nawozy zwierzęce) wyprodukowana w myśl zasad rolnictwa ekologicznego. Straty składników pokarmowych poza gospodarstwo należy minimalizować oraz rekompensować, stosując odpowiednie formy, dawki i czas stosowania nawozów.

3.2.2. Nawozy organiczne i mineralne pochodzące z zakupu powinny być traktowane jako jedna z wielu metod służących utrzymaniu żyzności gleby, jako uzupełnienie, a w żadnym wypadku nie jako zastąpienie recyklingu składników pokarmowych w ramach gospodarstwa.

3.2.3. Stosowanie dozwolonych nawozów mineralnych musi być powiązane z podstawowymi metodami zapewnienia żyzności gleby takimi jak: stosowanie nawozów organicznych, poprawnego płodozmianu, uprawy roślin wiążących azot i międzyplonów.

3.2.4. Dla zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w azot, udział roślin bobowatych uprawianych w plonie głównym (w czystym siewie lub w mieszankach z innymi roślinami) nie może być mniejszy niż 20%. Uprawa międzyplonów (z udziałem lub bez udziału roślin bobowatych) musi obejmować, co najmniej 20% powierzchni gruntów ornych.

3.2.5. Dozwolone nawozy mineralne mogą być stosowane wyłącznie w naturalnej postaci, a ich rozpuszczalność nie może być zwiększana metodami chemicznymi.

3.2.6. Saletra chilijska oraz wszystkie syntetyczne nawozy azotowe są zabronione.

3.2.7. Nawozy zawierające odchody ludzkie nie mogą być stosowane do nawożenia roślin przeznaczonych bezpośrednio do spożycia przez ludzi, jak również do użyźniania gleby, na której będą uprawiane rośliny jednoroczne w okresie najbliższych 6-ciu miesięcy. Ten ostatni warunek nie dotyczy nawozów uzyskiwanych w drodze kompostowania na gorąco (w pryzmach).

3.2.8 Nieodzowną częścią gospodarstwa ekologicznego jest pryzma kompostowa.

a/ do kompostowania powinny być używane surowce produkowane w gospodarstwach ekologicznych.

- b/ jeśli jest konieczność zakupu obornika konwencjonalnego (nie z hodowli przemysłowej z użyciem pasz GMO i NGT) powinien być on przekompostowany w gospodarstwie.
- c/ dozwolone jest używanie innej materii organicznej, np. trociny, torf czy kora pod warunkiem że nie zawierają zabronionych substancji w rolnictwie ekologicznym.

3.2.9. Do aktywizacji kompostu mogą być użyte odpowiednie preparaty na bazie mikroorganizmów lub roślin. Preparaty biodynamiczne wytworzone z mączki skalnej, obornika lub roślin mogą być również stosowane.

3.2.10. Należy zapobiegać akumulacji metali ciężkich w glebie. Zapobieganie akumulacji metali ciężkich w glebie polega m.in. na: zwiększaniu żyzności gleby poprzez wzrost zawartości próchnicy w glebie i utrzymywaniu właściwego pH gleby.

3.2.10. Wykaz dopuszczonych nawozów i środków polepszających żyzność gleby jest prowadzony i aktualizowany przez IUNG Puławy.

3.2.11. Każdorazowo przed zakupem nawozu organicznego czy też mineralnego należy sprawdzić czy dany nawóz lub środek poprawiający właściwości gleby znajduje się w wykazie nawozów i środków poprawiających właściwości gleby dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym, zamieszczonym na stronie internetowej IUNG Puławy.

3.3. Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów

3.3.1. Rolnictwo ekologiczne akceptuje następujące metody zapobiegania zbyt dużym stratom powodowanym przez szkodniki, choroby i chwasty stosując:

- a/ odpowiednio dobrane gatunki i odmiany roślin uprawnych (o wysokiej dynamice wzrostu i dobrze zacieniające glebę)
- b/ właściwą gospodarkę płodozmianową
- c/ sąsiedztwo roślin
- e/ zrównoważony program nawozowy
- f/ kompostowanie materiałów organicznych
- g/ czyszczenie materiału siewnego
- h/ pielęgnację mechaniczną
- i/ stosowanie pułapek, barier, światła i dźwięku
- j/ ochronę naturalnych wrogów szkodników roślin uprawnych przez stworzenie im korzystnych warunków bytowania (np. żywopłoty, miejsca gniazdowania, strefy buforowe, miedze, zachowanie naturalnej roślinności)
- k/ wprowadzanie organizmów pożytecznych
- l/ ściółkowanie (materiałem organicznym pochodzącym z gospodarstw ekologicznych), przykaszanie lub wysielanie agrowłókniną
- m/ wypasanie
- n/ odchwaszczanie płomieniowe

o/ stosowanie preparatów biodynamicznych.

3.3.2. O ile wyżej wymienione metody okażą się niewystarczające dozwolone jest stosowanie biologicznych środków ochrony roślin wymienionych w *wykazie środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym prowadzonym i aktualizowanym przez IOR w Poznaniu*.

3.3.3. Każdorazowo przed zastosowaniem środka ochrony roślin należy sprawdzić czy dany środek znajduje się w aktualnym wykazie środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym, zamieszczonym na stronie internetowej IOR w Poznaniu.

3.4 Ogrodnictwo

3.4.1. Warzywnictwo

a. aby unikać niedoborów lub nadmiernej ilości składników pokarmowych w glebie zaleca się analizy gleby lub podłoża co 3 lata.

b. w przypadku produkcji szklarniowej na gospodarstwie w trakcie przestawiania na metody ekologiczne należy wykonać analizę gleby na pozostałości środków ochrony roślin (ŚOR).

c. podłoża ogrodnicze mogą być kupowane lub produkowane w gospodarstwie.

d. stosowanie syntetycznych substratów jest zabronione.

e. hydroponika jest zabroniona.

f. dozwolone jest płytkie parowanie gleby (do 10 cm) w celu zwalczania chwastów.

g. sadzonki powinny być produkowane w gospodarstwie bądź kupowane z certyfikatem ekologicznym (w przypadku braku dostępności sadzonek z certyfikatem ekologicznym, dopuszczone jest zastosowanie sadzonek konwencjonalnych za zgodą WIORiN)

h. preferowane są biodegradowalne doniczki ale możliwe jest stosowanie doniczek z syntetycznych tworzyw pod warunkiem że można je wielokrotnie użytkować.

j. W termicznej metodzie zwalczania chwastów preferowane jest stosowanie czynnika niszczącego chwasty przedwiosnowo jedynie w rzędach.

k. w przypadku ogrzewania szklarni i tuneli foliowych należy dążyć do jak największej oszczędności energii i ograniczenia stosowania paliw kopalnych.

3.4.2. Sadownictwo

a/ Powinno się dążyć do zwiększenia żyzności gleby przez stosowanie różnorodnej murawy z udziałem roślin bobowatych. Rośliny wsiewane stanowią nie tylko źródło próchnicy ale też schronienie i bazę pokarmową dla pożytecznych organizmów oraz ograniczają erozję gleby.

b/ Murawy powinny być mulczowane etapami. Aby rośliny kwitnące w murawie spełniły swoją rolę (źródło pyłku dla organizmów pożytecznych), powinny odpowiednio długo kwitnąć; zaleca się też mulczować np. co drugie międzyrzędzie w momencie gdy zaczynają kwitnąć pozostałe międzyrzędzia, które były mulczowane w poprzednim okresie.

c/ Zalecane jest stosowanie obornika i/lub kompostu w celu poprawy zawartości próchnicy.

d/ Nawożenie powinno być oparte na analizach gleby.

e/ Zdrowotność roślin powinno się osiągać przez wspieranie równowagi między szkodnikami a organizmami pożytecznymi.

f/ Środkiem zapobiegającym chorobom jest przede wszystkim odpowiednie zagęszczenie roślin i dobór odpowiedniej i odpornej odmiany.

g/ Zabronione jest stosowanie syntetycznych substancji chemicznych i regulatorów wzrostu.

3.5. Zbiór surowców roślinnych ze stanu naturalnego

3.5.1. Zbiór jadalnych roślin dziko rosnących, w tym ich części, z naturalnych siedlisk, lasów i terenów rolniczych, jest traktowany jako produkcja metodami ekologicznymi, pod warunkiem, że:

- a/ Przez ostatnie trzy lata przed zbiorem roślin na terenach tych nie stosowano innych środków niż dopuszczone do stosowania w rolnictwie ekologicznym.
- b/ Zbiór nie narusza stabilności naturalnego ekosystemu i zachowania gatunków w terenie zbioru.

3.6. Ekologiczna uprawa grzybów

3.5.1. Do uprawy grzybów można stosować podłoża złożone wyłącznie z następujących komponentów:

- a/ Obornik i odchody zwierzęce z gospodarstw ekologicznych.
- b/ Produkty pochodzenia rolniczego, inne niż wymienione w pkt. a (np. słoma) z gospodarstw ekologicznych.
- c/ Torf nie traktowany substancjami chemicznymi.
- d/ Drewno, nie traktowane substancjami chemicznymi po wyrębie.
- e/ Gleba i woda.
- f/ Związki mineralne dopuszczone do stosowania w rolnictwie ekologicznym.

4. Chów zwierząt

4.1. Zasady ogólne

4.1.1. Chów zwierząt powinien stanowić integralną część gospodarstwa ekologicznego i być systemowo powiązany z prowadzoną w nim uprawą roślin. Obsada zwierząt powinna wynikać z możliwości zachowania równowagi paszowo-nawozowej i nie może przekraczać 2 SD na 1 ha. Minimalna obsada zwierząt w gospodarstwach EKOLAND wynosić powinna 0,20 SD na 1 ha użytków rolnych. Obliczenia obsady zwierząt w SD należy prowadzić w oparciu o Załącznik nr 1. Prowadzenie chowu zwierząt w gospodarstwach bezrolnych jest niedopuszczalne.

4.1.2. Warunek posiadania minimalnej obsady zwierząt może być spełniony na zasadzie pisemnego porozumienia przez dwa, lub więcej niż dwa, kooperujące gospodarstwa ekologiczne. Kooperujące gospodarstwa zobowiązane są do prowadzenia dokumentacji odnośnie przepływu pasz i nawozów naturalnych. Gospodarstwa takie mogą być oddalone od siebie nie więcej niż 100 km. Wówczas stosowne wyliczenia odnosi się do łącznej powierzchni użytków rolnych kooperujących gospodarstw.

4.1.3. Wymóg posiadania minimalnej obsady zwierząt nie dotyczy specjalistycznych

gospodarstw sadowniczych, warzywniczych i nasiennych.

- 4.1.4. Bezinwentarzowe specjalistyczne gospodarstwa warzywnicze, sadownicze i nasienne powinny stosować obornik pochodzący z innych gospodarstw ekologicznych, na podstawie umów o współpracy lub z zakupu. Możliwe jest zastosowanie obornika pochodzącego z konwencjonalnej hodowli nieprzemysłowych nie używających pasz GMO i NGT. Taki obornik powinien być przed zastosowaniem przekompostowany w gospodarstwie.

ZAŁĄCZNIK nr 1.

Maksymalna liczba zwierząt na hektar użytków rolnych

Klasa lub gatunek	Maksymalna liczba zwierząt na 1 ha
Koniowate w wieku powyżej 6-tego miesiąca życia	2
Cielęta opasowe	5
Pozostałe zwierzęta zaliczane do bydła poniżej jednego roku	5
Buhaje w wieku od jednego roku do dwóch lat	3,3
Jałówki w wieku od jednego roku do dwóch lat	3,3
Buhaje dwuletnie i starsze	2
Jałówki przeznaczone do rozrodu	2,5
Jałówki na opas	2,5
Krowy mleczne	2
Krowy mleczne wycofane ze stada	2
Pozostałe krowy	2,5
Samice królików	100
Owce maciorki	13,3
Kozy	13,3
Maciory	6,5
Prosięta	74
Tuczniki	10
Pozostałe świnie	10
Brojlery	300
Kury nioski	150

4.2. Pochodzenie zwierząt

- 4.2.1. Wszystkie zwierzęta powinny pochodzić z gospodarstw ekologicznych.

4.2.2. Gdy gospodarstwo rozpoczyna chów danego gatunku, dopuszcza się zakup z gospodarstw konwencjonalnych:

- a/ Bydła i koniowatych w wieku do 6miesięcy.
- b/ Kóz i owiec w wieku do 60 dni.
- c/ Trzody do 35 kg wagi.
- d/ Króliki w wieku do 3 miesięcy.
- e/ Piskląt w wieku do 3-ego dnia życia (na produkcję mięsną i nieśną).

4.2.3. Gdy gospodarstwo prowadzi odnowienie stada możliwy jest zakup z gospodarstw konwencjonalnych: nie przemysłowych

- a/ Bydła, koniowatych – samic nieródek - do 10% wielkości stada.
- b/ Kóz i owiec oraz świń – samic nieródek - do 20% wielkości stada.
- c/ Bydła, koniowatych, kóz, owiec i trzody – samców - bez ograniczeń wiekowych i ilościowych.

4.2.4. Gdy gospodarstwo wprowadza nowy gatunek zwierząt, powiększa istniejące stada, lub dokonuje zmiany rasy (w tym wprowadza rasy zagrożone wyginięciem), możliwy jest zakup z gospodarstw konwencjonalnych:

- a/ Bydła, koniowatych, kóz, owiec i trzody – samic nieródek - do 40% wielkości stada.
- b/ Bydła, koniowatych, kóz, owiec i trzody – samców -bez ograniczeń wiekowych i ilościowych.

4.2.5. Dozwolony zakup drobiu konwencjonalnego w celach produkcyjnych:

- a/ Piskląt do 3-go dnia życia (na produkcję mięsną i nieśną).

4.3. Okresy przestawiania w chowie zwierząt

4.3.1. Przy zakupie zwierząt z gospodarstw konwencjonalnych obowiązują okresy przestawiania. Warunkiem zbytu produktów zwierzęcych jako ekologiczne, jest utrzymywanie zwierząt w myśl niżej określonych zasad, przez co najmniej:

- a/ 12 miesięcy w przypadku koni i bydła mięsnego
- b/ 6 miesięcy w przypadku zwierząt mlecznych
- c/ 6 miesięcy w przypadku małych przeżuwaczy (owce, kozy) i świń
- d/ 10 tygodni przy zakupie piskląt do 3-go dnia życia (na produkcję mięsną)
- e/ 6 tygodni (w przypadku drobiu nieśnego).

4.4. Pasze i żywienie zwierząt

4.4.1. Zwierzęta powinny być żywione paszą wyprodukowaną w gospodarstwach ekologicznych. Wszystkie pasze i surowce paszowe muszą być dobrej jakości – nie mogą być zatęchłe czy nadgniłe.

- 4.4.2. Do 30% dziennej dawki pasz może pochodzić z pól z okresu konwersji. W przypadku pasz z własnego gospodarstwa, udział paszy z pól z okresu konwersji może być zwiększony do 60%.
- 4.4.3. W przypadku przeżuwaczy, co najmniej 60% dziennej dawki pokarmowej (w przeliczeniu na suchą substancję) powinny stanowić pasze objętościowe.
- 4.4.4. Cielętom od drugiego tygodnia życia należy podawać siano.
- 4.4.5. Do dziennej dawki pasz treściwych świń i drobiu należy dodawać pasze objętościowe.
- 4.4.6. Do produkcji pasz nie wolno stosować surowców zawierających organizmy transgeniczne (GMO i NGT) ani ich produktów.
- 4.4.7. Dozwolone w paszach komponenty mineralne, mikroelementy i witaminy zostały wymienione w *Załączniku nr 2*.

ZAŁĄCZNIK nr 2.

Dozwolone komponenty mineralne, mikroelementy i witaminy do produkcji pasz

Minerały

Sód: nierafinowana sól morska, sól kamienna, siarczan sodu, węglan sodu, dwuwęglan sodu, chlorek sodu.

Wapń: lithothamion, skorupki zwierząt wodnych, węglan wapnia, mleczko wapienne, glukonian wapnia.

Fosfor: strącony fosforan dwuwapniowy, odfluorowany fosforan dwuwapniowy, odfluorowany fosforan jednowapniowy.

Magnez: bezwodny tlenek magnezowy (magnezja), siarczan magnezu, chlorek magnezu, węglan magnezu.

Siarka: siarczan sodu.

Mikroelementy:

Żelazo: węglan żelazawy, jednowodny siarczan żelazawy, tlenek żelazowy.

Jod: bezwodny jodek wapnia, sześciowodny jodek wapnia, jodek potasu.

Kobalt: siarczek kobaltawy jednowodny i/lub sześciowodny, zasadowy węglan kobaltu (jednowodny).

Miedź: tlenek miedzi, zasadowy węglan miedzi (jednowodny), siarczan miedzi (pięciowodny).

Mangan: węglan manganawy, tlenek manganawy i tlenek manganowy, siarczek manganawy jedno- i/lub czterowodny.

Cynk: węglan cynku, tlenek cynku, siarczan cynku.

Molibden: molibdenian amonowy, molibdenian sodowy.

Selen: selenian sodowy, selenin sodowy.

Witaminy

- w pierwszym rzędzie zawarte w surowcach paszowych, lub
 - w ostateczności syntetyczne, identyczne z naturalnymi, wyłącznie dla zwierząt mono - gastrycznych.
-

4.5. Profilaktyka i medycyna weterynaryjna

4.5.1. Zapobieganie zachorowaniom zwierząt opiera się na następujących zasadach:

- a/ Dobór odpowiednich ras zwierząt.
- b/ Prowadzenie chowu w warunkach zgodnych z wymaganiami gatunku.
- c/ Dostęp do świeżego powietrza, wody, paszy i naturalnego światła.
- d/ Stosowanie pasz wysokiej jakości w połączeniu z dostępem do wybiegów i pastwisk.
- e/ Zapewnienie odpowiedniej higieny i obsady zwierząt w budynkach inwentarskich i na wybiegach.

4.5.2. Jeżeli pomimo zastosowania w/w zasad zwierzę zachoruje, należy je leczyć następującymi grupami środków:

- a/ Ekstraktami roślinnymi (z wyjątkiem antybiotyków), esencjami, preparatami homeopatycznymi, mikroelementami.
- b/ W razie konieczności zezwala się na użycie leków konwencjonalnych (chemicznie syntetyzowanych lub antybiotyków) pod kontrolą weterynarza.
- c/ Profilaktyczne stosowanie chemicznie syntetyzowanych leków (leków alopacyjnych) i antybiotyków jest zabronione.

4.5.3. Użycie substancji takich jak chemioterapeutyki (np. kokcydiostatyki) oraz stymulujących wzrost – antybiotyki, hormony i podobnych w działaniu, jest zakazane.

4.5.4. Leczenie zwierząt, dezynfekcja budynków i ich wyposażenia nakazane prawem, są dozwolone. Dotyczy to również leków konwencjonalnych, o ile określona choroba występuje w okolicy. Dozwolone środki do czyszczenia i dezynfekowania pomieszczeń podano w *Załączniku nr 3*.

4.5.5. Jeżeli zajdzie konieczność zastosowania leków konwencjonalnych, okres karencji wydłuża się dwukrotnie w stosunku do obowiązującego, a jeśli nie jest on określony – min. 48 godzin.

ZAŁĄCZNIK nr 3.

Środki do czyszczenia i dezynfekowania pomieszczeń i urządzeń inwentarskich

Mydło potasowe i sodowe; Woda i para wodna; Mleko wapienne; Wapno; Wapno palone; Podchloryn sodu (np. pod postacią wybielacza w płynie); Soda kaustyczna; Potaż żrący; Nadtlenuk wodoru; Naturalne esencje roślinne; Kwas: cytrynowy, nadctowy, mrówkowy, mlekowy, szczawiowy i octowy; Alkohol; Kwas azotowy (wyposażenie mleczarni); Kwas (orto)fosforowy (V) (wyposażenie mleczarni); Formaldehyd; Środki myjące i dezynfekujące do dojarek i urządzeń mleczarskich; Węglan sodu.

4.6. Rozród zwierząt

- 4.6.1. Rozród zwierząt powinien się odbywać metodami naturalnymi.
- 4.6.2. Dopuszcza się stosowanie sztucznego unasiennienia.
- 4.6.3. Pozostałe formy sztucznego wspomaganie rozrodu, jak na przykład przenoszenie zarodków, są zabronione.

4.7. Zabiegi weterynaryjne

- 4.7.1. Skracanie ogonów, przycinanie zębów i rogów są zabronione.
- 4.7.2. W drodze wyjątku dopuszcza się usuwanie rogów u cieląt/koźląt ze względów bezpieczeństwa. Zabieg taki należy wykonać w sposób profesjonalny nie powodujący cierpienia zwierząt.
- 4.7.3. Dopuszcza się kastrowanie świń.
- 4.7.4. W przypadku gdy owcom zagraża inwazja larw owadów dozwolone jest skracanie (obcinanie) ogonów u jagniąt.

4.8. Budynki inwentarskie i wybiegi

- 4.8.1. Warunki utrzymania zwierząt w budynkach inwentarskich muszą być zgodne z wymaganiami danego gatunku i jego potrzebami behawioralnymi – zapewniając swobodę poruszania się i komfort.
- 4.8.2. Zwierzęta muszą mieć zapewniony łatwy dostęp do paszy i czystej wody.
- 4.8.3. W budynkach zwierzęta powinny mieć zapewnioną odpowiednią powierzchnię do leżenia, poruszania się oraz przejawiania naturalnych zachowań (np. machania skrzydłami). Minimalne powierzchnie określono w *Załącznikach nr 4A i 4B*.

ZAŁĄCZNIK nr 4A.

Minimalne powierzchnie w budynkach inwentarskich i wybiegach dla drobiu

Wyszczególnienie	Wewnątrz budynku			Na wybiegach
	ptaków/m ²	cm grzędy/ptaka	niosek na gniazdo	m ² /ptaka

I. Kury nioski	6	18	7	4
II. Drób mięsny	10	20 (tylko dla perlic)		4 dla kur i perlic
	max. 21kg/m ²			4,5 dla kaczek
				10 dla indyków
				15 dla gęsi

ZAŁĄCZNIK nr 4B.

Minimalne powierzchnie w budynkach i na wybiegach dla przeżuwaczy i świń

Wyszczególnienie	Wewnątrz budynku		Na wybiegu
	min. masa ciała, kg	m ² /sztukę	m ² /sztukę
I. Bydło, młodzież	100	1,5	1,1
	200	2,5	1,9
	350	4,0	3,0
	>350	5,0 <i>min. 1m² na 100kg</i>	3,7 <i>min. 0,75 m² na 100kg</i>
krowy mleczne		6,0	4,5
buhaje rozplodowe		10,0	30
II. Kozy i owce		1,5	2,5
koźlęta i jagnięta		0,35	0,5
III. Świnie			
maciora z prosiętami		7,5	2,5
Tuczniki	do 50	0,8	0,6
	do 85	1,1	0,8
	do 110	1,3	1,0
Prosięta	do 30	0,6	0,4

4.8.4. Zabronione jest utrzymywanie zwierząt na uwięzi.

4.8.5. W gospodarstwach, w drodze odstępstwa dopuszcza się wiązanie bydła, pod warunkiem zapewnienia codziennego dostępu do pastwisk i wybiegów.

4.8.6. Izolacja, ogrzewanie i wentylacja budynków inwentarskich musi zapewniać utrzymanie odpowiedniej temperatury, cyrkulacji powietrza oraz wilgotności, a także utrzymania stopnia zapylenia i koncentracji gazów na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.

4.8.7. Skuteczna wentylacja jest jednym z podstawowych warunków zachowania zdrowia zwierząt. Zadaniem wentylacji jest usuwanie z pomieszczeń inwentarskich szkodliwych gazów, nadmiaru pary wodnej, dostarczanie tlenu, a także utrzymywanie właściwej temperatury i ruchu powietrza. Obecność zapachu zgnilizny czy stęchlizny jest niedopuszczalna. Maksymalne stężenia szkodliwych gazów w pomieszczeniach inwentarskich wynoszą:

dla amoniaku – $<0,001\%$

dla siarkowodoru – $<0,001\%$

dla dwutlenku węgla – $<0,20\%$

Poziom wilgotności względnej powinien zawierać się w przedziale 60-75%. Prędkość powietrza wewnątrz budynku nie powinna przekraczać 0,3 m/s, z tym, że w okresie letnich upałów może dochodzić do 0,8 – 1,0 m/s. Nigdy nie należy dopuszczać do powstawania przeciągów.

4.8.8. Zwierzętom należy zapewnić naturalne oświetlenie. Całkowita powierzchnia okien powinna stanowić co najmniej 1/20 powierzchni podłogi.

4.8.9. Utrzymywanie zwierząt w klatkach i w systemie bezściołowym jest zakazane.

4.8.10. Ogólna powierzchnia użytkowa pojedynczego budynku dla drobiu nie może przekraczać 1 600 m².

4.8.11. Wybiegi muszą być zadarnione i utrzymane w dobrym stanie higienicznym. Wybiegi oraz pastwiska winny być zaopatrzone w ochronę przed skrajnymi warunkami pogodowymi (np. żywopłoty chroniące przed upałem lub zimnym wiatrem).

4.9. Wielkość stad

4.9.1. Zwierzęta stadne nie powinny być trzymane w oddzieleniu od innych przedstawicieli tego samego gatunku.

4.9.2. Wielkość stad drobiu w jednym budynku nie może przekraczać następujących wartości:

a/ 4 800 kurcząt mięsnych

b/ 3 000 kur niosek

c/ 5 200 perliczek

d/ 4000 samic kaczki piżmowej lub pekińskiej oraz 3 200 samców kaczki piżmowej, pekińskiej lub innych ras kaczek

f/ 2 500 kapłonów, gęsi lub indyków.

4.10. Minimalny wiek zwierząt mięsnych podczas uboju

4.10.1. Określa się następujący minimalny wiek zwierząt mięsnych podczas uboju:

- a/ 81 dni w przypadku kurcząt
- b/ 150 dni w przypadku kapłonów
- c/ 49 dni w przypadku kaczek pekińskich
- d/ 70 dni w przypadku samic kaczki piżmowej i 84 dni w przypadku samców
- e/ 92 dni w przypadku kaczek mulard
- f/ 94 dni w przypadku perliczek
- g/ 140 dni w przypadku indyków i gęsi
- h/ 100 dni w przypadku indyczek.

5. Pszczelarstwo

5.1. Pochodzenie pszczół

- 5.1.1. Żywotność pszczół i odporność na choroby powinna być podstawowym kryterium doboru ras. Pierwszeństwo należy dać europejskim rasom *Apis mellifera*.
- 5.1.2. Tworząc pasiekę należy nabywać rodziny pszczele z pasiek ekologicznych.
- 5.1.3. W drodze odstępstwa dopuszcza się przestawianie pasiek konwencjonalnych.
- 5.1.4. W drodze odstępstwa przy odnowie pasiek dopuszcza się 10% królowych i rojów ze źródeł konwencjonalnych, pod warunkiem, że zostaną umieszczone w ulach zawierających plastry lub węzy z pasiek ekologicznych – nie ma wówczas zastosowania okres przestawiania.

5.2. Lokalizacja pasiek

- 5.2.1. Pasieka powinna być zlokalizowana na obszarze o wystarczającej ilości źródeł naturalnego nektaru, spadzi i pyłku. Konieczny jest również dostęp do wody.
- 5.2.1. W promieniu 3 km od pasieki źródłami nektaru powinny być przede wszystkim rośliny dzikie lub uprawiane w myśl zasad rolnictwa ekologicznego, ewentualnie również metodami ekstensywnymi.
- 5.2.2. Pasieka powinna się znajdować w wystarczającej odległości od emitatorów skażeń, jak np. obszary przemysłowe, spalarnie śmieci, miasta, autostrady.

5.2.3. Z przyrodniczego punktu widzenia lepsze są pasieki stacjonarne (lepiej aby kolonie przebywały w 1 miejscu przez cały rok). Możliwe jest jednak prowadzenie pasiek wędrownych (przenoszenie rodzin pszczoł) jeśli jest niewystarczająca ilość pożywienia w jednej lokalizacji.

5.2.4 Należy prowadzić mapę migracji, aby można było dokładnie ustalić gdzie i w jakim terminie była pasieka.

5.3 Obsługa pasieki

- a/ Korpusy uli powinny być wykonane z naturalnych materiałów z wyjątkiem elementów łączących, izolacji i pokrycia dachowego.
- b/ Dopuszczona jest zewnętrzna obróbka ula. Farby wykorzystywane do obróbki zewnętrznej nie powinny zawierać chemikaliów a być na bazie naturalnych substancji, natomiast kleje powinny zawierać jak najmniej substancji szkodliwych.
- c/ Obróbka wewnętrzna jest zabroniona z wyjątkiem stosowania olejów roślinnych, wosku pszczelego i propolisu.
- d/ Można przeprowadzać termiczną dezynfekcję ula.
- e/ Węza powinna być odnawiana z własnego wosku. W przypadku niedoborów własnego wosku dopuszczone jest dokupowanie wosku ekologicznego, a jeśli nie jest on osiągalny w jakości ekologicznej, wówczas dozwolony jest zakup wosku nie ekologicznego pod warunkiem, że nie jest on zanieczyszczony substancjami zabronionymi.
- f/ Dozwolone jest dokarmianie pszczół pod warunkiem że jest to niezbędne dla kolonii, jeśli jest to możliwe pszczoły powinny być karmione miodem z własnej pasieki.
- g/ Dozwolone jest stosowanie cukru jeśli ma ekologiczny certyfikat.
- h/ Nie wolno dokarmiać pszczół przy użyciu syntetycznych substancji.
- i/ Powinno ograniczać się stosowanie dymu, a jego źródłem powinny być naturalne materiały.
- j/ Pszczelarz powinien przede wszystkim dążyć do zwiększenia sił obronnych kolonii, a jeśli wystąpią choroby to może zastosować substancje dozwolone w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu.
- k/ Dozwolone jest dokupowanie kolonii i królowych z konwencjonalnych pasiek w ilości do 10% stanu pasieki. Konwencjonalne kolonie poddawane są konwersji.
- l/ Miód z pni które są w konwersji nie może być zlewany razem z miodem ekologicznym.
- ł/ Zabronione jest stosowanie odstraszaczy chemicznych i zabijania pszczół w celu ułatwienia zbierania miodu.
- m/ Miód należy przechowywać w naczyniach z materiałów niezanieczyszczających np. stal szlachetna lub szkło.

6. Przetwórstwo

- 6.1. Ekologiczne przetwórstwo żywności ma na celu możliwie pełne zachowanie pierwotnej jakości biologicznej surowców wyprodukowanych w gospodarstwach Stowarzyszenia EKOLAND.
- 6.2. Zakazane jest poddawanie surowców do wytwarzania żywności, jak również gotowej żywności przetworzonej, działaniu promieniowania jonizującego oraz mikrofal.
- 6.3. Zaleca się aby surowce pochodzenia rolniczego w pierwszej kolejności pochodziły z gospodarstw EKOLAND. Ma to na celu zachowanie integralności żywności ekologicznej

znakowanej logo EKOLAND.

- 6.4. Jeśli podaż surowców pochodzenia rolniczego z gospodarstw Stowarzyszenia EKOLAND jest niewystarczająca, lub w ogóle jej nie ma*, wówczas:

a/ Można zastosować składniki z gospodarstw / przedsiębiorstw posiadających unijny certyfikat (certyfikowanych przez akredytowane jednostki certyfikujące).

* chodzi o takie składniki jak egzotyczne owoce i warzywa, egzotyczne przyprawy, cukier, itp.

- 6.5. Żywność przetworzona musi w min. 95% (w przeliczeniu na zawartość suchej substancji) składać się z surowców pochodzenia rolniczego w jakości ekologicznej, by móc być znakowana znakiem towarowym EKOLAND. Woda i sól użyte w przetwórstwie żywności ekologicznej nie są brane pod uwagę w obliczeniach procentowego udziału surowców ekologicznych.

- 6.6. W przetwórstwie można stosować wyłącznie produkty i substancje (dodatki do żywności i nośniki) zawarte w *Załączniku nr 5*.

- 6.7. W przetwórstwie można stosować wyłącznie substancje wspomagające przetwarzanie i inne produkty dozwolone w przetwórstwie zawarte w *Załączniku nr 6*.

- 6.8. Jako składników pochodzenia rolniczego bez statusu produktów rolnictwa ekologicznego można użyć w przetwórstwie tylko produktów wymienionych w załączniku IX Rozporządzenia Komisji WE nr 889/2008.

6.9 Informacje, podane na etykiecie produktu, powinny spełniać wymagania zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi znakowania żywności.

6.10 Opakowania produktów powinny być wykonane w technologii jak najbardziej przyjaznej środowisku i dające się poddać procesowi recyklingu.

ZAŁĄCZNIK nr 5.

Produkty i substancje dozwolone do użycia w produkcji przetworzonej żywności ekologicznej – dodatki do żywności, tym ich nośniki

Kod	Nazwa	Przetwarzanie środków spożywczych		Szczegółowe warunki
		Pochodzenia roślinnego	Pochodzenia zwierzęcego	

E 153	Węgiel drzewny		X	Ser kozi z popiołem Ser Morbier
E 160 b*	Annato, bioksyna, norbiksyna		X	Ser Red Leicester Ser Double Gloucester Ser Mimolette
E 170	Węglan wapnia	X	X	Nie stosować do barwienia lub wzbogacania produktów w wapń
E 220 lub	Dwutlenek siarki	X	X	W winach owocowych (*) bez dodatku cukru (włączając jabłecznik i wino z gruszek) lub w miodzie pitnym 50 mg (**)
E 224	Dwusiarczyny potasu	X	X	W przypadku jabłecznika i wina z gruszek z dodatkiem cukru lub zagęszczonego soku owocowego po fermentacji: 100 mg (**) (*) W tym kontekście „wino owocowe” definiuje się jako wino zrobione z owoców innych niż winogrona. (**) Najwyższe dopuszczalne poziomy bez względu na źródło, wyrażone jako SO ₂ w mg/l.
E 250 lub	Azotyn sodu		X	Dla produktów mięsnych ⁽¹⁾ :
	Azotan potasu		X	Dla E 250: indykatorywna ilość wprowadzona wyrażona jako NaNO ₂ : 80mg/kg
E 252				Dla E 252: indykatorywna ilość wprowadzona wyrażona jako NaNO ₃ : 80mg/kg Dla E 250: maksymalna ilość pozostałości wyrażona jako NaNO ₂ : 50 mg/kg Dla E 252: maksymalna ilość pozostałości wyrażona jako NaNO ₃ : 50 mg/kg
E 270	Kwas mlekowy	X	X	
E 290	Dwutlenek węgla	X	X	
E 296	Kwas jabłkowy	X		
E 300	Kwas askorbinowy	X	X	Produkty mięsne ⁽²⁾
E 301	Askorbinian sodu		X	Produkty mięsne ⁽²⁾ w związku z azotynami i azotanami
E 306*	Ekstrat bogaty w tokoferol	X	X	Przeciwutleniacz w tłuszczach i olejach
E 322*	Lecytyny	X	X	Przetwory mleczne ⁽²⁾
E 325	Kwas cytrynowy	X		
E 331	Cytrynian sodu		X	
E 333	Cytrynian wapnia	X		

E 334	Kwas winowy (L(+)-)	X		
E 335	Winiany sodu	X		
E 336	Winiany potasu	X		
E 341 (i)	Fosforan monowapniowy	X		Środek spulchniający w mące z dodatkiem proszku do pieczenia
E 400	Kwas alginowy	X	X	Produkty na bazie mleka ⁽²⁾
E 401	Alginian sodu	X	X	Produkty na bazie mleka ⁽²⁾
E 402	Alginian potasu	X	X	Produkty na bazie mleka ⁽²⁾
E 406	Agar	X	X	Produkty na bazie mleka i produkty mięsne ⁽²⁾
E 407	Karagan	X	X	Produkty na bazie mleka ⁽²⁾
E 410*	Mączka chleba świętojańskiego	X	X	
E 412*	Guma guar	X	X	
E 414*	Guma arabska	X	X	
E 415	Guma ksantanowa	X	X	
E 422	Glicearyna	X		W ekstraktach roślinnych
E 440* (i)	Pektyna	X	X	Produkty na bazie mleka ⁽²⁾
E 464	Hydroksypropylo-metyloceluloza	X	X	Materiał do kapsułkowania kapsulek
E 500	Węglany sodu	X	X	Masło z kwaśnej śmietany i ser z kwaśnej śmietany
E 501	Węglany potasu	X		
E 503	Węglany amonu	X		
E 504	Węglany magnezu	X		
E 509	Chlorek wapnia		X	Koagulacja mleka
E 516	Siarczan wapnia	X		Nośnik
E524	Wodorotlenek sodu	X		Zabezpieczenie powierzchni „Laugengebäck”
E 551	Dwutlenek krzemu	X		Środek przeciwzbrylający dla ziół i przypraw
E 553b	Talk	X	X	Środek do powlekania produktów mięsnych
E 938	Argon	X	X	
E 939	Hel	X	X	
E 941	Azot	X	X	
E 948	Tlen	X	X	

(1) Dodatek ten może być używany wyłącznie po uprzednim wykazaniu przed właściwym organem, że dla tego dodatku nie jest dostępna żadna technologiczna alternatywa, która zapewniałaby te same właściwości produktu lub umożliwiała by zachowanie jego szczególnych właściwości.

(2) Ograniczenia dotyczą tylko produktów zwierzęcych.

Uwaga: Do obliczeń dozwolonego udziału składników konwencjonalnych dodatki do żywności wymienione w kolumnie numeru kodowego oznaczone gwiazdką należy uwzględniać jako składniki pochodzenia rolniczego.

ZAŁĄCZNIK nr 6.

Substancje wspomagające przetwarzanie i inne produkty dozwolone w przetwórstwie

Nazwa	Do żywności pochodzenia roślinnego	Do żywności pochodzenia zwierzęcego	Szczegółowe warunki
Woda	X	X	Woda pitna
Chlorek wapnia	X		Koagulator
Węglan wapnia	X		
Wodorotlenek wapnia	X		
Siarczan wapnia	X		Koagulator
Chlorek magnezu (lub nigari)	X		Koagulator
Węglan potasu	X		Suszenie winogron
Węglan sodu	X		Produkcja cukru/cukrów
Kwas mlekowy		X	Do regulacji pH kąpeli solankowej w produkcji sera ⁽¹⁾
Kwas cytrynowy	X	X	Do regulacji pH kąpeli solankowej w produkcji sera ⁽¹⁾ Produkcja oleju i hydroliza skrobi ⁽²⁾
Wodorotlenek sodu	X		Produkcja cukru/cukrów Produkcja oleju otrzymywanego z materiału siewnego rzepaku (<i>Brassica ssp</i>)
Kwas siarkowy	X	X	Produkcja żelatyny ⁽¹⁾ Produkcja cukru/cukrów ⁽²⁾
Kwas solny		X	Produkcja żelatyny Do regulacji pH kąpeli solankowej w przetwórstwie serów Gouda, Edam i Maasdammer, Boerenkaas, Friese i Leidse Nagelkaas
Wodorotlenek amonu		X	Produkcja żelatyny
Nadtlenek wodoru		X	Produkcja żelatyny
Dwutlenek węgla	X	X	
Azot	X	X	
Alkohol etylowy	X	X	Rozpuszczalnik
Kwas garbnikowy	X		Środek wspomagający filtrację
Białko jaja	X		
Kazeina	X		
Żelatyna	X		
Karuk	X		
Oleje roślinne	X	X	Środki natłuszczające, przeciwprzyczepne lub przeciwpieniące
Dwutlenek krzemu w postaci żelu lub zawiesiny koloidalnej	X		
Węgiel aktywowany	X		
Talk	X		Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami

			czystości dodatku do żywności E 553b
Bentonit	X	X	Środek zwiększający lepkość miodu pitnego ⁽¹⁾ Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami czystości dodatku do żywności E 559
Kaolin	X	X	Propolis ⁽¹⁾ Zgodnie ze szczegółowymi kryteriami czystości dodatku do żywności E 559
Celuroza	X	X	Produkcja żelatyny ⁽¹⁾
Ziemia krzemkowa	X	X	Produkcja żelatyny ⁽¹⁾
Perlit	X	X	Produkcja żelatyny ⁽¹⁾
Łupiny orzechów laskowych	X		
Mączka ryżowa	X		
Wosk pszczeli	X		Środek przeciwprzyczepny
Wosk karnauba	X		Środek przeciwprzyczepny

⁽¹⁾Ograniczenie dotyczy tylko produktów zwierzęcych ⁽¹⁾Ograniczenie dotyczy tylko produktów roślinnych

7. Przechowywalność

- a/ Przechowywanie w specjalnych warunkach (kontrolowana atmosfera, temperatura, wilgotność, suszenie) jest dozwolone i musi być odpowiednie przez cały okres przechowywania.
- b/ Przechowywanie produktów i/lub surowców rolniczych powinno odbywać się z zastosowaniem opakowań do tego przeznaczonych.
- c/ Zastosowanie chemicznej ochrony przechowywania towaru jest zabronione.
- d/ Przy dezynfekcji i odkażaniu magazynu dozwolone są tylko środki (do tego przeznaczone) dozwolone w rolnictwie ekologicznym.
- e/ Warunki przechowywania surowców i/lub produktów nie mogą dopuszczać możliwości zanieczyszczenia produktu z zewnątrz.

8. Transport

- a/ Gospodarstwo zobowiązane jest do prowadzenia rejestru transportu produktów z/do gospodarstwa.
- b/ Należy wyeliminować ryzyko zanieczyszczenia produktami konwencjonalnymi w trakcie transportu.
- c/ W przypadku wysyłki zbiorowej należy zapewnić odpowiednie opakowania i metody identyfikacji produktów.
- d/ Transport zwierząt dozwolony jest tylko przystosowanymi do tego celu pojazdami.

Nad aktualizacją kryteriów pracował zespół złożony z rolników ekologicznych, doradców rolnictwa ekologicznego oraz naukowców.

Kryteria wymagają ciągłej aktualizacji.

Kryteria obowiązują od dnia 15 marca 2024r. i są ważne dopóki nie zostaną zaktualizowane.